

שחטאו יותר מדי בפי עושין¹) פסין ההיא דאהיבו דינא של גהינם חדא שעתא אתא אברהם ומקבל להו בר מהבא על הגויה דמשכיה ערלתיה ולא מבשקר ליה, והכופר בעיקר הם אותם שחטאו יותר מדי, ואעפ"י שחטאו אין גיהנם שולט בהם. ומה הקב"ה עושה להם שולח להם מלאך ונוטל ערלתן של קטנים שמתו בלי מילה ונותן לאותן שחטאו. מיד גהינם מקבלת אותם שחללו בריתו, לכך נאמר שלח ידיו בשלומי חלל בריתו. ואם כדבריהם שאמרו שמעבירין את הערלה מקטנים שמתו, מהיכן נוטל המלאך הערלה? אי בעית אימא צריך שיתן הערלה ביד הקטן והמלאך נוטל מידו. ואי בעית אימא עור הפריעה שנשאר לו עדיין אותו עור שני נוטל ונותן לאותן שחללו בריתו. ור' גרשום ז"ל נתן חילוק בין הקטנים. קטן שכלו לו חדשיו וסימנים מוכיחים עליו שערו וצפרניו וראוי היה למול אם לא היה מת בתוך ח', לאותו ודאי מעבירין ערלתו לפי שאינו כנפל גמור שאם היה חי היינו מלים אותו מילה טובה וכשרה, השתא נמי אנו מטיבין לו וכורתין ערלתו בצרור או בקרומית של קנה, אבל לא באיזמל ובלא ברבה, ולאו משום שהיא מצוה, כי המצוה נתנה לחיים ולא למתים שנא' במתים חפשי²). וכיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות. ומהני' ליה להצילו מאש של גיהנם, וכדי שיכנס לגן עדן עם שאר בני ברית קדש. אבל נפלים גמורים שלא הגיעו לכלל ט' חדשים ולא היה להם סימנים לגמרי אין חותכין ערלתן. והקב"ה שולח מלאך ומעבירין ערלתו ממנו ונותן לאותן שחטאו יותר מדאי ומורידן לגיהנם. וכן המזל לנו הקב"ה בתחלת התורה באותיות של בראשית, ברית אש ובשר, להגיד לנו כל מי שלא קיים ברית בבשרו מזרידין אותו לגיהנם, וכל שקיים ברית בבשרו נצול מאש של גהינם שנא' לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים א"ת שנים אלא שנים מילה ופריעה. וגם אותיות של שבת רמזו בבראשית כלומר כל מי שאינו שומר שבת נכוה באש של גהינם. וגם בשעה שנולד אברהם אבינו ועסק אח"כ במילה נשבע לו הקב"ה שבזכות המילה מציל את ישראל מדינה של גהינם שנא' והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך. בא"י⁴) בורת

באר יעקב

שאינו נימול ע"כ נהגו צ"ח לנער המזל שלא הגיע ימיו למזות מילה שמוהלים אותו על קברו. ועי' משה משה סי' כ"ה וז"ל וכ"כ רבינו ירוחם בשם רבינו הגדולי שיש לנו קבלה שמוהלים אותו על קברו ומשימים לו שם. ועי' שכלי הלקט הל' מילה סי' ד' ועי' רא"ש פ"ק דמ"ק בשר רב נחשון גאון ועי' שלמי הגבורים מ"ק פ"ג. ועי' סו"ת כנסת יחזקאל סי' מ"ד.

¹ עירובין י"ט.

² הה"ל פ"ח.

³ בראשית כ"ו.

⁴ ע"ש זכרות עמו הזכית: ועי' שכלי הלקט הל' מילה סי' ד'. תשובה לגאון ממזר חפ"ס שהורחו באיסור, מטעם כזרה הוא. והרי הוא כיוסחאל לענין ירושה ולכל דבר. כדחק מי שיש לו בן מ"מ שופר את אשתו מן החליצה ומן היבוס. ואמרין מכל מקום לאהוי מאי?